

GHIDUL TUTUROR PRIVIND TRATATUL DE LA LISABONA

În prezent, membrii UE se bucură de un mare număr de beneficii: o piață liberă cu o monedă ce facilitează și eficientizează comerțul, crearea de milioane locuri de muncă, o ameliorare a drepturilor lucrătorilor, libera circulație a persoanelor și un mediu mai curat.

Normele au fost concepute însă pentru o Uniunea mai mică, care nu se vedea nevoită să lupte împotriva schimbărilor climatice, recesiunii mondiale sau a criminalității transfrontaliere. UE are însă potențialul și angajamentul de a se lupta cu aceste probleme, dar poate reuși acest lucru doar prin îmbunătățirea modului de funcționare.

Acesta este scopul Tratatului de la Lisabona, să ofere cetățenilor și parlamentelor posibilitatea de a aduce o contribuție mai însemnată la ceea ce se întâmplă la nivel european și conferă Europei o voce mai puternică și mai limpede în lume, protejând și interesele naționale.

Tratatul prevede o nouă inițiativă a cetățenilor, prin care, cu un milion de semnături putem cere Comisiei Europene să înainteze noi propuneri de politici. Parlamentelor naționale li se va acorda un rol mai important în examinarea legilor UE înainte de adoptarea acestora, pentru a garanta că Uniunea nu-și depășește atribuțiile. Puterile Parlamentului European vor fi mai sporite iar Comisia va fi formată din câte un comisar din fiecare stat membru.

Tratatul de la Lisabona a fost semnat de cele 27 de state membre pe 13 decembrie 2007, dar pentru a intra în vigoare toate țările UE trebuie să îl aprobe în conformitate cu procedurile naționale proprii.

DE CE AVEM NEVOIE DE UN NOU TRATAT

- modifică și actualizează tratatele precedente, ținând cont de faptul că UE este format din 27 de state,
- ajută UE să servească mai bine interesele noastre și oferă dreptul de a avea un cuvânt de spus în problemele europene,
- ne protejează drepturile prin Carta drepturilor fundamentale
- consolidează rolul PE și acordă noi puteri parlamentelor naționale,
- protejează drepturile fiecărui stat membru.

Tratatul garantează că Uniunea Europeană:

- va oferi cetățenilor un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere

- va activa în direcția dezvoltării durabile a Europei pe baza unei creșteri economice echilibrate
- va combate excluziunea socială și discriminarea și va promova justiția și protecția socială,
- va promova coeziunea economică, socială și teritorială, precum și solidaritatea între statele membre,
- își va menține angajamentul față de uniunea economică și monetară având euro ca moneda unică,
- va susține și promova valorile UE în întreaga lume și va contribui la asigurarea păcii, securității, dezvoltării durabile a planetei, solidarității și respectului între popoare,
- va contribui la protejarea drepturilor omului, în special a drepturilor copilului.

SCHIMBĂRI LA NIVELUL INSTITUȚIILOR EUROPENE

Parlamentul European

Codecizia va deveni procedură legislativă ordinară. Aceasta se va extinde spre noi domenii de politică, precum libertatea, securitatea și justiția. Aceasta va consolida puterile legislative ale PE. Parlamentul va avea un rol mai însemnat în aprobarea bugetului UE.

Consiliul European

În baza Tratatului, Consiliul European devine o instituție UE cu drepturi depline. Se crează o nouă funcție de președinte al Consiliului European. El va fi ales de membrii Consiliului pe o perioadă de 5 ani. Președintele va prezida reuniunile Consiliului, îi va coordona activitatea în mod continuu și va reprezenta Uniunea pe plan internațional la cel mai înalt nivel. Aceasta marchează o schimbare față de sistemul actual în care statele membre care dețin președinția de șase luni a UE prezidează și Consiliul European. Noul președinte va spori vizibilitatea și coerența acțiunilor UE.

Consiliul Uniunii Europene

Votul prin majoritate, în locul deciziilor unanime, va deveni o procedură mai frecventă. Din 2014 se va introduce sistemul „dublă majoritate”: deciziile Consiliului vor avea nevoie de sprijinul a 55% din statele membre, reprezentând cel puțin 65% din populația europeană. Înaltul reprezentant al Uniunii pentru politica externă și de securitate/ vicepreședintele Consiliului va prezida Consiliul Miniștrilor afacerilor externe.

În alte domenii precum agricultura, finanțele și energia, Consiliul va continua să fie prezidat de ministrul țării care deține prin rotație președinția de șase luni a UE.

Înaltul reprezentant al Uniunii pentru politica externă și de securitate/ vicepreședintele Comisiei

Este o nouă funcție care va coordona politica externă și de securitate comună a UE. Această funcție combină două posturi existente: înaltul reprezentant pentru politică externă și de securitate și comisarul pentru relații externe.

Acesta va fi numit de Consiliul European și va prezida Consiliul Miniștrilor afacerilor externe, având în același timp funcția de vicepreședinte al Comisiei. El va face propuneri, va pune în practică politica externă în numele Consiliului și va reprezenta UE pe plan extern.

Puteri noi pentru parlamentele naționale

Pentru prima dată, parlamentele naționale vor avea o contribuție directă la procesul decizional european.

În cadrul Tratatului de la Lisabona, toate legile UE propuse trebuie transmise parlamentelor naționale. Acestea vor avea la dispoziție 8 săptămâni pentru a –și susține cazul atunci când consideră că o propunere nu se pretează la acțiunea UE. Dacă un număr suficient de parlamente naționale ridică obiecții, propunerea poate fi modificată sau retrasă.

Tratatul afirmă respectarea de către UE a egalității statelor membre și a identităților naționale ale acestora, inclusiv a autonomiei locale și regionale. Pentru prima dată, există o dispoziție care prevede ca un stat membru să se poată retrage din UE dacă dorește și stabilește mecanismele care se vor aplica în această situație.